

NOVADNIEKS

OTRDIEN,
1990. gada 11. decembrī

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 147 (6151)
Maksā 3 kap.

Nesen republikas presē lasījām, ka dažās Latvijas pilsetās parādījušās tipogrāfijā iespiestas standartlapiņas ar apmelojumiem pret Latvijas Republiku, tās valdību un latviešu tautu.

Tās tiek izplatītas arī mūsu rajonā, pauž melus un rupjus apvainojumus, cittautiešu tīšu maldināšanu un naida kurināšanu, piedraudot ar pašsacerētām šausmām, lai sētu panīku un nepielautu, ka latviešu tauta kļūtu patiesi brīva. Lapiņas parakstījušās dažas bijušās Latvijas PSR organizācijas, kā arī līdz šim nedzirdētā «Armijas sabiedrības kustība» (bet visiem zināms, ka Latvijas Republikai savas armijas pagaidām nav, un acīmredzams, ka ANO miermīlīgajiem centieniem esošās armijas darbība neatbilst).

Par saasinājušos uzskatāmā politiskā situācija mūsu republikā un kaimiņvalstīs. Ikkatru satrauc PSRS prezidenta iekšpolitiskā kursa

izmaiņas un PSRS okupācijas armijas uzsvērti nicinošā mūsu republikas Augstākās Padomes un vietējo pašvaldību pieņemto lēmumu ignorēšana. Uz ko aicinām iedzīvotājus šai satrauktajā laikā? Balstoties uz Latvijas tautas vairākuma pausto gribu, aizstāvēt un atbalstīt Latvijas Republikas Augstākās Padomes Neatkarības deklarācijā paustās idejas. Aicinām ievērot republikā pieņemtos lēmumus un likumus, jo tie vērsti uz saimnieciskās un politiskās krīzes pārvarēšanu saviem spēkiem bez vardarbības no ārpuses. Opozicionāri, kuri pieprasa savienības līguma parakstīšanu, vēlas iekalt Latviju vecajās važās.

Brīva Latvija — tās ir mūsu slāpēs pēc demokrātiskas un tiesiskas valsts, tā ir mūsu cilvēciska vēlēšanās izdzīvot un neizņemt kā tautai. Mūsu ienaidniekiem, kas zaimo šīs svētās ilgas, pretstatāms tikai viens ierocis — stingra griba un

LTF Preiļu nodalnes valdes aicinājums

mūsu visu vienotība. Nepaklausīties panikai, provokācijām, bet nelokāmi apliecināsim savu tieksmi uz neatkarību, kā to ne reizi esam darījuši, iestājoties par savu tēvzemi.

Mūsu rajons ir apskaužamu vienotību rādījis nesenajās vietējo padomju un Augstākās Padomes vēlēšanās. Kopā mēs esam stipri un neuzvarami. Ikvienam rajona iedzīvotājam jāapzinās, ka mūsu dzīves lejuplīdi nevar apturēt ar centra diktātiem. Mūsu cilvēctiesības un demokrātiski brīvu izvēli nevar nonicināt pēc Parīzes konferencē pieņemtajiem lēmumiem. Arī mēs dzīvojam Eiropā, un mūsu tiesības uz pašnoteikšanos atbalsta ne vien nacionālās un demokrātiskās kustības,

bet arī valdības un visi progresīvie spēki pasaulē. Tas kaitina totalitārā režīma pārstāvjus. Viņi darīs visu iespējamo, lai izprovocētu mūs uz nekārtībām un sadursmēm, kā tas tiek praktizēts daudzos Krievijas impērijas reģionos. Mērķis viens: radīt iegānu prezidenta pārvaldes ieviešanai.

Balstīsim mūsu pašu ievēlētu valdību, kas dara visu iespējamo un pat neiespējamo, lai Latviju izvestu no strupceļa. Pašlaik kungiem biedri piedāvā izēst to putru, ko paši ievārījuši un, maldinot politiski vājāk izglītotus cilvēkus, vaino pie pašreizējās krīzes jauno — pavisam nesen ievēlētu — valdību, aizmirstot, ka šī krīze ir viņu pašu valdīšanas sekas.

Latvieši! Būsim vienoti savā starpā, nešķelsimies sīkos, nebūtiskos strīdos, būsim vienoti ar tiem citu tautību cilvēkiem, kas demokrātiskas un neatkarīgas valsts attīstībā redz arī sev labāku nākotni, taisnīgu līdzaspastāvēšanu. Neaizmirsīsim būt korekti pret citu tautību cilvēkiem arī tad, ja viņi pauž mums nepieņemamu viedokli.

Gadījumā, ja netiktu ievērotas Latvijas iedzīvotāju vairākuma vēlnes un tiesības uz pašnoteikšanos, par vienīgo humāno pretlīdzekli vardarbībai uzskatām pilsonisko nepakļaušanos.

Vienosimies savam svētajam mērķim, būsim vienoti Latvijai!

Aicinājums pieņemts valdes sēdē 1990. gada 6. decembrī

Vārdam jāatjauno sava slava

KRASŅA zāle, tās vidū paliktā ar spilgtiem ziediem un bagātīgām dāvanām. Kolonnaš apvij mētru vitnes, ar lielām burtiem, nopietnā, zaļā cerību krāsā lasāms uzraksts «LEMBK dzimšanas un atdzimšanas dienai — svinīgu skanējumu. Firmai — patstāvību, bagātību, jauniecsmi.»

Viesos — Smiltēnes muzikāli instrumentālais ansamblis, bet zāles pretējā pusē izvietojusies rūpnīcas muzikālā grupa «Mājas gari». Tagad mūzikas plētiks jebkurai gaumei.

Svētku galds ir viens, kopīgs un izveidots pa visu zāles perimetru. Liels, domāts vienai šīs mājas ģimenei, mūsu laudim.

Ieskanas pirmā malgā melodija, un vakars tiek atklāts ar vārdiem, kurus mūsu darbinieki ir teikuši daudzus gadus atpakaļ, kad Līvānos pienāca pirmā dokumentācija un tika izraudzīta vieta kombināta celtniecībai.

Aplausiem skanot, zālē ienāk arī mūsu pirmais, godājamais un visiem pazīstamais direktors Pēteris Rizga.

Viens pēc otra tiek izsaukti un godināti mūsu veterāni. Cilvēki, kuri savas dzīves galveno

daļu ir atdevuši šai rūpniecības nozarei un tieši Līvānu kotedžu celtniecībai.

Uzstājas Līvānu eksperimentālā koka konstrukciju kombināta direktors Vitolds Šalters. Viņa uzstāšanās, protams, skan kā cilvēkam, kurš ir nodarbināts ar rūpnīcas un tās laužu dzīves problēmām.

Ar lielu uzmanību tiek uzvertis katrs LEMBK pamatlīcēja Pētera Rizgas vārds. «Nav tie laiki», viņš saka, «kad mums kādam zemu jāklānās. Jūs ražojat, jums arī jārikojas. Nepemiet vērā trestu un ražoju noteikta daudzuma un kvalitātes mājas. Un tās, septiņdesmit, kuras stāv laukumā, pārdodiet Krievzemei, apmainot pret gaļu, augļiem, vai ko vien gribiet, tikai nesapūde jiet saražoto». Un viņam ir taisnība. Ja jau mums pašiem nedod zemī, uz kuras šīs mājas izvietot, vai arī birokrātiskais aparāts neatļauj iegādāties tām, kas tās vēlētos nopirkt tepat Latvijā. Arī trestā ir liela rinda dzīvojamās platības gribētāju.

Veterānu apsveicēto vidū bija republikāniskā projektēšanas un māju būvniecības tresta pārvaldnieks Verners Veide. Viņš teica:

«Jūs visi esat tādi paguruši». Bet Veides kungs! Trests taču pārāk maz, un tas vēl ir labi teikts, veltījās uzmanību strādnieku dzīvei un darbam. Patēcoties, tikai vadītāju un citu darbinieku kodolam, kurš tagad veidojas rūpnīcā no labākajiem laudim, sāk atdzīvoties mūsu rūpnīcas zaļais ietērs, cehi kļuvuši tīri, un tīri brīnums, pat atgādina LEMBK ziedu laikus. Tas nozīmē, ka šie laudis ir savi cilvēki un viņiem rūp mūsu firma, mūsu darbības, svētīti un, protams, viņiem tā ir arī prestiža lieta.

Skan laba mūzika, visi griežas dejās, strādā mūsu tradicionālā kafējnīca. Visiem it kā ir omulīgi, tikai vakara gaitā lezīmējas tresta un rūpnīcas spārns. Tresta laudis ir nervozi jautri, bet rūpnīcas strādnieki kopā ar galve-

najiem speciālistiem, vadību un veco saimnieku Pēteri Rizgu apdomīgi, solīdi un, domāju, patīkami atpūšas nopietnu problēmu ceļa priekšnojautās.

Ļoti labi, ka zālē ir tik daudz jauniešu. Visi jaunie ir sava ceļa sācēji te, mūsu mājās. Kā viņi liktenis ievirzīsies tālāk, to parādīs laiks.

Ziedi, apsveikumi, mūzika jaunajiem darbiniekiem, — tas viss ir ļoti emocionāli un atbalstāmi. Ļoti labi, ka šos svētkus mēs svinējam visi kopā: gan vienī, gan otri, bet attiecības starp trestu

ATTĒLOS:

● Līvānu eksperimentālās koka konstrukciju rūpnīcas direktors Vitolds Šalters uzrunā savus darbiniekus;

● veterānu godināšana uzņēmuma 17 gadu pastāvēšanas svinībās. Otrajā rindā no kreisās: Jurijs Harauzovs, Pēteris Rizga, Valērijs Frolovs, Leonīds Markevičs; pirmajā rindā no kreisās: Gertrūde Rikova, Ivans Smirnovs, Ludviga Bork-Ržečička, Jevgēnijs Bork-Ržečiķis, Pēteris Seile.

O. DUBIŅINA foto

LIVĀNU EKSPERIMENTĀLĀ MAJBŪVES KOMBINĀTA DZIMŠANAS UN ATDZIMŠANAS DIENAS SVINĪBAS

PEĒĒJĀ LAIKĀ dzirdamas balsis, kur izskan lielas bažas par mūsu tautas, nākotni. Latvijas pilsoņi netiek pasargāti no alkohola un cigarešu dūmiem, no narkotikas un citas veselībai kaitīgas produkcijas. Veikli zibenzēļi un sagādnieki, kooperatīvi tos pārdo gan Ciekurkalna «melnajā tirgū», gan pilsētas centrā, pie «firmas» restorāniem. Stacijas laukumā, sabiedriskajās tualetēs, pie video saloniem pornogrāfisko filmu demonstrēšanas laikā, pat vissvētākajā vietā — pie Brīvības pieminekļa. Ne viens vien Republikas AP deputāts, vietējais (un jau latviskās) pašpārvaldes funkcionārs, frakcijas līderis, politiķis, pat medicīnas darbinieks šodien uzskata, ka alkohols pie mūsu ekonomikas un savstarpējo kultūratīcību sabrukšana, un kiviņa šiekšņa ir jāuzskata par glābšanu, rinki sabiedrības nervu nomierināšanai. Bet īstenībā tas tā nav.

Salīdzinot ar 1988. gadu, tieši alkohols ir pamudinājis un veicinājis noziedzības, pieaugumu mūsu republikā. Vidēji skaitļos republikā izvarošanas, laupības, slepkavības un citi kriminālnoziegi un to mēģinājumi, masu nekārtības, huligāniskie izlēcieni ir pieauguši par 40 — 65 procentiem. Debilu, kroplu bērnu dzimstība alkohola rezultātā palielinājusies par 40 procentiem, šķirto laulību skaits alkohola un pat smēķēšanas vainas dēļ palielinājies par 43 procentiem (ik gadus tiek šķirtas līdz 12 tūkstošiem laulību). 80 procentiem jaundzimušajiem bērniem jau ir iedzimts alkoholisms, rezultātā tie tiek pamesti dzemdību namos, tos atrod mājā pagalmos un patrepēs. Jāsaka atklāti — viss noziedzības komplekts nebūtu pilnīgs, ja nepatektu, ka pēc nacionalitātes principa šīs nelaimes piemīt turpat 55 procentiem pašiem latviešiem (no aiz septiņiem zīģēļiem slēptās statistikas).

Alkoholiskie dzērēni, kas tagad tiek sadalīti uz galviņām gan pieaugušajiem, gan bērniem, tiek piešķirti arī tiem 350 — 400 tūkstošiem atturībnieku, vai arī pilnīgi bezalkoholisko dzērienu lietotājiem. Tātad tie, kas negrib vai nav vēl iemācījušies dzert, to droši izdarīs «piespiedu» kārtā... Vai mēs neapkaunojam pašī sevi ar kārtejiem «eksperimentiem»? Turpat 45 gadus visu laiku mūsu zemē ir notikuši apdzirdīšanas, apmūkšanas, eksperimenti, kampanjas — kamēr daļa no mums pārvērtusies par parazitāriem un žūpām sava tautas vidū. Esam pazaudējuši pašu dārgāko — cilvēcību un savstarpējo kultūratīcību saskarsmēs. Esam kļuvuši launi, zaglīgi, melīgi, riebīgi viens pret otru, negodīgi un neiejūtīgi.

1986. gadā Latvijā viens cilvēks vidēji izdzēra 16 — 17 litrus ar reibinošu saturu, nopīēja savā laikā mūža 92 kilometrus garu ceļu distancē (no republikas statistikas). Šodien mēs atkal tuvojāmies šiem drausmīgajiem dzīvībai un veselībai nāvīgajiem skaitļiem. Šodien Latvijā strauji tiek atvērti alus bāri, alkoholisko dzērienu iestāžu tīkls tiek paplašināts. Alus ir kļuvis divas reizes dārgāks, bet tā kvalitāte tā pati vecā, ja ne sliktāka. «Aldaris» tāpat turpina ražot skābu dranķi, kurā nevienu vien reizi ir izpeldējis žurkas (no runām strādnieku vidū «Aldari»). Veselības nostiprināšanai cilvēkam ik dienu vajadzētu nosojot 4 — 8 kilometrus, noskrēt 2 — 3 kilo-

metrus, atrasties svaigā gaisā 3 — 5 stundas. Bet mūsu trauksmainā, ikdienā bieži vieh beidzas ar rautiem un dzīrēm, kurās tiek iztukšots ne viens, vien dekālītrs gan klubos, un kultūras namos, gan dziesmu svētkos un to mēģinājumu starprīžos kā Rīgā, tā rajonos. Tas notiek arī skolu pagalmos un patrepēs. Tagad atklāti atļaujas iedzert tirgus laukumos, tramvajos, trolejbusos, autobusos, vilcienos un pat pie Aglonas Dievmātes svētku dienā. Tagad ir demokrātija, atklātība, brīvība un katrs dara ko grib...

bīskapiem, kā tas bija līdz 1939. gadam. Garīdzniecība, rindās vien bija turpat 20 tūkstošu atturībnieku.

Latvijas Atturība kustība vislielāko darbu smagumu nesa vairāk nekā 1800 aktīvistu, to skaitā — 70 procenti sieviešu, it īpaši no «Baltās Lentas». Arī šī vēsturiskā kustība, dibināta 1924. gadā, būtu noteikti jāatjauno. Bezalkohola biedrībai «Ziemeļblāzma» pilnīgi jāatjauno visa, tās darba formas un tradīcijas, kādas tās vēlējās gan A. Dombrovskis, gan vēlāk Marta Rinks, Hermanis Asaris, Ja-

palīdzību. Kā strādāt šodien? Kur šodien esat? Kultūras fonds, kultūras biedrības, Sieviešu liga, luterāņu, pareizticīgo un katolu reliģisko konfesiju pārstāvji, ka ļaujiet nodzerties Latvijai, ka maz interesējaties par veselīga dzīves veida problēmām, par vienota Latvijas Atturības, un tautas veselības fonda nodibināšanu (mēs par to runājam jau trīs gadus valdības līmenī)?

1939. gadā uz Latvijas Pretalkohola biedrības V kongresu, kas notika Rīgas Latviešu Biedrības namā, pulcējās 750 dele-

apkarošana komisijām darba vēj ir un būs desmitiem gadu uz priekšu. Lai kā mēs nelocītos vai neizvairītos no vārdkopām «žūpības komisija» vai «žūpības apkarošana likums», vai «pretalkohola vai bezalkohola biedrības un klubi» — tomēr šo komisiju darbs, kā pie Republikas Ministru Padomes, tā pie pilsētu un rajonu deputātu padomēm un izpildkomitejām ir un būs jāatjauno, un ne jau sakostiem zobiem vien. Tāpēc, lai atjaunotu savstarpējo cieņu, kultūru, saprātību un iestātos par skaidru prātu starp visām dzīvojošām tautām Latvijā.

Un vēl. Sogad vien izraisītās ceļa avārijās alkohola vainas dēļ bojā gājuši vairāk nekā 300 cilvēku, ap 1 000 sakropjoti, viņu vidū — puse bērnu un jauniešu. Ja šodien mēs iestājamies par to, lai skolās tiktu atjaunota ticības mācība, tad ir obligāti jāatjauno arī visās skolās atturības, savstarpējās cieņas un sadzīves kultūras mācība. Šodien sažālots slimnīcā, dispanseros, ampulu apšūts, izmocīts cilvēks meklē glābību pie tautas medicīnas, pie pūšļotājiem, apvārdotājiem, pie dažādu ragu burvjiem, ekstrastriem, hipnotizētājiem vai vienkārši nāk pēc padoma pie Latvijas Atturības biedrības laudīm, cerot atbrīvoties no alkohola žnauģiem, smēķēšanas, no tieksmes pēc narkotiskām vielām. Mums ir jāizturas ar iedūtibū, zēlsirdībū, saprātī, ir jā mēģina palīdzēt ikvienam, bet nevis atvairīt, izsmiet vai pazemot. Latvijas Atturības biedrībai un tautas veselības un kultūras centram līdzekļi būtu jā iedala no ārpusbudžeta sociālās palīdzības fonda. Mums tagad ir iespēja pierādīt darbos, k mēs varam palīdzēt alkohola un nikotīna nelaimē nokļuvušiem cilvēkiem, palīdzēt tiem atgriezties atpakaļ ģimenē un sabiedrībā.

Latvijas Atturības biedrībai nereti jāstāpota vēl arī ar ārkārtējam grūtībām, risinot biedrības telpu jautājumus, finansu lietas, nākas nepamatoti uzklaut profesionālu un neprofesionālu valsts ierēdņu, ārstu un citu cilvēku ambīcijas, skaudību. Kādreizēja Vērmandārza Ipašniece un viņas ģimene novēlēja ēku Rīgā, Tērbatas ielā 2a Latvijas Atturības biedrībai, lai šajā pilsētas daļā — dārzā — ne tiktu iztukšota neviena grādīgā brandavina pudele, lai te nedzirdētu rupjas lamas, lai te vienmēr ziedētu skaistas rozēs, skanētu tautas dziesmas, par tikumu. Vai mēs šodien ar savu paviršību, kultūras trūkumu, bezkaunību pret vēsturi neesam ieminušies Vērmandārza Ipašnieces ideju, un vēlmes visnetīrākajos dubļos, tai skaitā mūsu tautas dziesmas par darbu un tikumu?

Kas ir Latvija? Tās ir tautas, kas te dzīvojušas un dzīvo simtiem gadu, kas nav ļāvušas apdzirdēt sevi, ieraut savus bērnus žūpības plūdus, kas bēguši no rupjībām, izvīrtības, augstu tuŗējuši godu un tikumu kā ģimenē, tā sabiedrībā. Vai pieļausim, ka Latvijā dzīvojošās tautas pārveršas par dzērāju baru? Taču nē. Tad novēlēsīm saules mūžu, ziedošus dārzus un zaļus, nepiesārņotus mežus, un silus, upes un ezerus, paturēsīm skaidru prātu, tīru sirdsapziņu, labestību, dziļu savstarpēju kultūru mūsu bērniem, mazbērniem, mūsu jaunatnei, kas šodien skatās mums acīs.

Atis SILAROZE,

Latvijas Atturības biedrības atbildīgais sekretārs

Skaidras acis mūsu bērniem!

PAR TO,
VAI IR VAJADZIGA
PRETALKOHOLA KUSTĪBA
LATVIJĀ

Tik tālu mēs esam nogājuši. Kad apstāsīnēs? Padomāsim par mūsu Latvijā, par tās Godu un Tikumu. Tām daudzajām, daudziem tūkstošiem ģimeņu, kas tik tiešām nelieto alkoholiskos dzērienus un pat nespē mēķēt dranķa cigaretes, taloni krājas kaudzēm, bet valsts neko pretī dot nevar, kā vien demagoģiskus solījumus, bet solījumu laiks ir beidzies. Ir visiem jā sāk atbildēt par saviem vārdiem, jā sāk nopietni strādāt. Tieši tiem, kas atbild par mūsu ekonomiku, tirdzniecību, par normālu apģādi, kas atbild par mūsu sadzīvi un kultūru, beidzot ir jā noliek malā visas politiskās kaislības, un ambīcijas, jāatmet kašķēšanās, arī «portfeļu» dalīšana. Jau šak parādīties pretīgais latviešu birokrātisms, skaidība ne vienā vien pašpārvaldes un resoru kolektīvā. Latvijas Atturības biedrība ir gatava vispusīgi pielikt savu plecu veselīga dzīves veida formēšanā un tā nostiprināšanā ikvienā mācību un valsts iestādē, ikvienā saimniecībā. Jāatjauno visas tās labākās atturīga dzīves veida veicināšanas tautas tradīcijas, kas mums latviešiem, un citiem tautiešiem pastāvēja līdz 1940. gadam.

Latvijas Atturības biedrības un pretalkohola kustības ceļi aizsākās jau no 1860. gada, bet vienota kustība nodibinājas 1891. gada maijā. Tātad nākošajā gadā visā Latvijā mēs varēsim atskaatīties uz pretalkohola kustības noietajiem 100 gadiem. Vai tas nav grandiozi? Latvijas Atturības biedrība visā republikā aizstāvēs un nepelāus, ka tiek no jauna žūpības virpulī ierauti bērni un jaunatne. Mēs aicinām šodien visus iestāties par mūsu bērniem un jaunatni.

Skolās ir jāatjauno atturības kustības tradicionālā «Cerību pulciņi», jāatjauno latviešu Jaunatnes pretalkohola biedrības un klubi gan augstākajās, mācību iestādēs, gan tehniskajās un komercskolās, šo kustību priekšgalā tāpat kā līdz 1940. gadam, būtu jāstājas augstskolu un universitātes rektoriem, to mācību spēkiem, ģimnāziju un citu skolu direktoriem un ierindas skolotājiem. Ja mēs esam godīgi pret sava tautas vēsturi, tad Latvijas garīdzniecībai jāatjauno visdrīzākajā laikā pretalkohola un atturības biedrības ticīgo vidū un šo kustību priekšgalā jāstājas gan Latvijas arhibīskapam, gan pareizticīgo, katolu mācītājiem, priesteriem, un

nis Rainis, Anna Brigadere un citi kultūras darbinieki.

Latvijas Atturības biedrībai šodien nodoti to dienu unikāli vēstures dokumenti un fakti, kas pārļēcināši pierāda gan šīs biedrības, gan vairāk nekā 20 citu pretalkohola biedrību intensīvo darbu. Šīs biedrības, nežēlojot ne līdzekļus, ne sevi, atbalstīja daudzi jo daudzi izcili Latvijas valsts, kultūras un sabiedriskie darbinieki. Lūk, daži piemēri. Latvijas Pretalkohola kustība, labvēli bija mūsu valsts prezidenti I. Čakste un K. Ulmanis, sieviešu darbu veicināja A. Brigadere, Aspazija, Benjamiņu ģimene, M. Kempels un citi. Jaunatnes «Cerību pulciņu» darbu veicināja J. Rainis, izglītības ministrs, profesors A. Auškaps, sabiedrisko lietu ministrs A. Bērziņš, tautas labklājības ministrs I. Volants, pašvaldības departamenta direktors, I. Zankevics, Latvijas ilggadējie pretalkohola, atturības biedrību priekšsēdētāji O. Freivalds, H. Asaris, Doku Atis, Latvijas Universitāte, rektors A. Tentelis, Lauksaimniecības akadēmijas rektors P. Kreišmanis, profesori A. Vitols, E. Kalniņš, T. Celms, E. Rumba, I. Lautenbahs, K. Barons, Rīgas pilsētas galva no 1922. līdz 1928. gadam A. Andersons. Tieši pateicoties viņam, Rīgas pilsētas valde šim nolūkam Latvijas Atturības biedrības rīcībā 1923. gadā nodeva daļu no telpām, tā saucamo minerālūdeņu iestādes fondu. Tērbata, ielā 2a ar vairāk nekā 700 kvadrātmetriem, un zīmīgi, ka šajā mājā notika ne tikai daudzi pretalkohola kustībai veltīti masu propagandas sarīkojumi, izstādes, bet arī 1930. gada septembrī šeit notika Latvijas Pretalkohola biedrības IV kongress. Jāpiemin Latvijas Universitātes Pretalkohola biedrības un studentu akadēmiskās sekcijas priekšsēdētājs R. Preinvalds, atturības kustības veterāni skolotāji O. Aleksis, P. Abele, A. Adiens, A. Aizsilnieks, Paulis Gaillitis, J. Dāvis, arhibīskaps T. Grinbergs, kultūras un atturības kustības rosinātāji tālajā Latgalē — F. un J. Trasūni, P. un B. Miglinieki, T. Zommers, A. Fridenberg, G. Kempels un daudzi citi.

Kur šodien esat jūs — tolaiku Latvijas augstās, sadzīves un attiecību kultūras un goda spodrinātāji, gan no biedrībām, gan no skolu «Cerību pulciņiem»? Latvijas Atturības biedrība jūs gaida, gaida jūsu padomus un

gātu no visa, Latvijas. Viņi pārstāvēja vairākus desmitus tūkstošu atturībnieku un to biedru. Un vēl. Latvijas laikā pie Saimes bija deputātu frakcija, kurā ietilpa turpat 20 atturībnieku un pretalkohola kustību atbalstītāju. Pateicoties visas tautas masu protestam un šiem deputātiem, 1924. gada 24. decembrī tika pieņemts brīvās Latvijas likums par žūpības apkarošānu, kas drīz vien apstādināja tautas apdzirdīšanu. Un kaut gan šis likums bija bargs, bet tāds ir ne mazāk vajadzīgs arī šodien un par to vajadzētu nopietni padomāt Republikas valdībai. Un vai tad, ejot uz brīvu un neatkarīgu, ekonomiski stipru, augstas pārticības un kultūras līmeņa Latvijā, būtu jākaunas par to, ka pretalkohola un veselīga dzīves veida rosinošas akcijas, atbalstot Latvijas Atturības biedrību, iesaistītos valdības premjers, izglītības, kultūras, veselības aizsardzības, iekšlietu, ekonomikas, tirdzniecības un sabiedrisko lietu ministrs, arī tautas labklājības, sporta departamenti, vietējo pilsētu un rajonu padomju priekšsēdētāji, reliģisko konfesiju vadītāji — arhibīskapi, bīskapi, mācītāji un priesteri, arī radio un televīzijas vadošie žurnālisti, diktori, dažādu partiju, sabiedrisko organizāciju un mācību iestāžu vadītāji? Lūk, par ko vajadzētu padomāt. Latvijas pretalkohola, atturības, sātības, mērenības kustību ideju tautā nesa savā laikā vairāk nekā pusotra tūkstoša atturībnieku, to skaitā skolotāji, kultūras ideju paudēji, garīdzniecības pārstāvji u. c.

Latvijas laikā hronisko alkoholiķu bija 8 — 10 tūkstoši un ierindās dzērāju ap 20 tūkstošiem, bet tagad to ir desmit reizes vairāk. Tikai viens piemērs: autodarbnieku vidū uz šodien ir ap 1800 alkoholiķu, no tiem ik dienu pie taksometru, autobusu un citu mašīnu stūrērn sēžas 800 vadītāju. Viens otrs autotarka saimniecība vadītājs, kā Cēsu, Rīgas, Jūrmajas, Liepājas, Daugavpils, Kuldīgas, Bauskas, Talsu, domā, ka viņu transporta vadītāji vispār nevienam nedzērot alkoholu kopš 1986. gada... Bet republikas statistika par 1989. gadu ir ļaužām bēdīga un rāda pilnīgi pretēju ainu, arī to, vai daļu šo saimniecību vadītāju nevajadzētu nomainīt pret citiem — prātikākiem un eodīgākiem, kas uzskatīs, ka disciplīnas un žūpības

Nav „parastu” sapulču

«Mums nekad nav bijušas «parastās» vecāku sapulces, kur tikai par aktuālajām skolā lietām runātu», teica Dravnieku devingadīgās skolas direktore Evelīna Visocka, «vienmēr uzacinām kādus viesus, ir koncerts vai lekcija».

— Pirms šīs — pēdējās vecāku sapulces notika Vecāku nedēļa. Skolā tā bija parastā darba nedēļa. Nekas mūsu ikdienā netika mainīts. Atšķirība tā, ka visu nedēļu vecāki varēja nākt uz skolu, būt klāt gan

stundās, gan starprīžos. Varēja iepazīties ar mūsu darba sistēmu.

Arī skolas vecāku komiteju šogad vēlējam demokrātiski. Kairs no vecākiem saņēma anketu, kurā ierakstīja savas klases vecāku pārskāvi, kā arī — savus priekšlikumus skolas darbam. Tās, vecāku sapulcē mums nevajadzēja organizēt vecāku komitejas vēlēšanas, rezultāti bija jau zināmi. Bet anketās ierakstītos priekšlikumus mēs izskatīsim pedagogu sanāksmē.

Vecāku sapulce notika skolas un tās karoga iesvētēs dienā. Pēc sviņīgās ceremonijas notika vecāku, skolēnu un skolotāju kopsapulce. Un bija mums arī viesi. Par Ziemassvētku tradīcijām stāstīja Priju kultūras nama darbiniece Elvira Brovcka, bet ar dziesmām priecēja un visus rotājis aicināja Riebiņu folkloras ansamblis.

Dravnieku skolā pabija arī

S. JOKSTE

Līderu maiņa

Pagājušajā nedēļā notika LJPS rajona komitejas plēnums. Tā galvenais jautājums — rajona komitejas pirmā sekretāra vēlēšanas. Līdzšinējo organizācijas līderi Aivaru Staūžu plēnumos no šī amata atbrīvoja sakarā ar to, ka viņš jau apstiprināts par Alternatīvā dienesta nodaljas vadītāju.

Kā izteicās plēnuma viesis — LJPS CK sekretārs Andrejs Krīvāns — šādas nodaljas izveidošana (cerot, ka tā nodarbosies ne vien ar

alternatīvā dienesta lietām, bet vispār ar jaunatnes problēmām rajona līmenī) ir pirmais gadījums republikā.

Atklāti balsojot, no trim izvirzītajām kandidātūrām (Taisija Zubova, Dace Verbicka, Ivars Derjagins) par LJPS rajona komitejas pirmo sekretāri tika ievēlēta Dace Verbicka.

Vēl plēnumos no LJPS CK locekļa pienākumu veikšanas atbrīvoja Silviju Joksti, viņas vietā par pārstāvi centrālkomitejā ievēlot jauno rajona organizācijas līderi Daci Verbicku.

S. J.

Dzejnieku dzīvais vārds

Māris Melgalvs

Ceturtdien Līvānu, Rožupes, Rudzātu un Preiļu dzejas mīļotāji varēja tiktie, ar vārda mākslas meistariem. Mūsu viesi bija Olga Lisovska, Vitauts Lūdēns, Māra Svīre un Māris Melgalvs.

Rajona centrālajā bibliotēkā Latvijas PSR Nopelniem bagātā kultūras darbiniece **Olga Lisovska** uzstāšanās sāka ar vārsēm par asnu, kas uzdīga novembrī.

1950. gada 1. maijā «Padomju Jaunatnē» parādījās viņas pirmais dzejolis «Vecmāmuļas pavasaris» — liriski smeldzīgs bērniības atmiņu tēlojums. Pēc deviņiem gadiem dienas gaismu ieraudzīja pirmais dzejoļu krājums «Priēde kalnā».

Bija mācība, M. Gorkija Literatūras institūta Augstākajos literatūras kursos kopā ar Montu Kromu, Vizmu Belševicu un Imantu Ziedoni. Pēdējos gados nāca dzejas grāmatas: izlase «Stārķu krasts», «Tur ilgi ejams», jauna izlase «Sarkana debesmala» un «Rīt, pie dienas».

Dzejniece daudz un veiksmīgi visu šo laiku ir darbojusies arī kā tulkotāja.

Daudzi autori apdzied mieru, karu un ekoloģiju. Un šajās problēmās pazūd mikropasaule. Bet tā tas nav Olgas Lisovskas dzejā, kur tieši mikropasaule līdz vissīkākajām tās niansēm ir radusi savu poētisko izpausmi, rosinājusi autore domas un iztēli, alcinājusi iedziļināties tās visdažādākajās niansēs...

Dzejas lasījumu Olga Lisovska beidza ar zīmīgu novēlējumu: «Lai cilvēkiem priecīgš prāts!».

Vitauts Lūdēns — labi pazīstams gan pieaugušajiem, gan bērniem. Viņa daiļrades ceļš aptver vairākus attīstības posmus. Sešdesmito gadu liriskais varonis iziet cauri asām pretīskībām pagātnē. Tālaika strēlnieku piemā raksturīgs tēlojošais moments, turmākajos gados dzejnieks attālinās no konkrētas vēsturiskās tematikas un viņa skatiens ir vairāk vērst uz leķšu Dominē filozofiskas pārdomas par dzīvi un cilvēkiem.

Jauns posms aizsākās pirms desmit gadiem ar «Vara vārtiem»: poēmu «Emīls Dārziņš» un drāmu «Rīga dimd». Pirms tam viņš jau bija uzrakstījis lugas bērniem — «Ripo, ripo, kamolīti...» un «Kalējdēls Didzis», kurās stāstīts par labā cīņu pret ļauno, uzticību un godīgumu, draudzību un dzimtenes

mīlestību. Tās radītas tautas pasakām tuvā stilā.

Pieaugušajiem un jaunatnei adresētas viņa grāmatas: «Vairīgi» (sērija «Dzeja jaunatnei»), «Un meži, un meži, un meži», «Laiva, bet bērniem — «Sisis Vijoļkāja», «Saulēniņi», «Snībīši Apelsinijā».

Dzejnieks atkal Latvijas vēsturi ietērpj vārsēm, kur vērienīgais globālais saaug ar konkrēto personisko, jo tikai tā veidojas vēsture, un arī mēs esam daļina no tās.

Triju grāmatu — «Meldijās iešana», «Labu vakar» un «Sarmots ugunsurs» — autors **Māris Melgalvs** mūsu pusē jau ir bijis. Pirms diviem gadiem viņš rakstīja: «Laikmets ir piespiedis radošās inteliģences lielāko daļu upurēt savus tiešo pienākumus, lai risinātu problēmas, ar kurām jau izsenis būtu vajadzējis tikt galā attiecīgo nozaru speciālistiem. Un tomēr es ceru saņemt brīdi, kad grāmatniecības lauki pāraugs ģimenes dzīvi un ietverus un katrs varēs nodarboties ar to, ko neviens cits

viņa vietā nepaveiktu.»

Jaunībā aizsāktā rotālāšanās ar iekšējām atskaņām, paradoksiem un humoru, šodien tērpta vērienīgā domā. Paradoksāli, bet negaidīti zīmīgi ir viņa jēdzienu savienojumi. Piemēram: neatkarīgā karātavas.

Manuprāt, Māris ļoti zīmīgi ir raksturojis viņa kolēģis Egils Zirnīs, teikdams, ka viņš atšķirībā no daudziem internacionālistiski noskaņotiem pilsoņiem spēj pastāvēt tikai Latvijā un tikai laviēšu dzejā, un pat tikai tajā Latvijā, kāda ir latviešu dzejā...

Eduarda Veidenbauma prēmijas laureāte **Māra Svīre** Preiļos jau ir bijusi uz savas grāmatas «No cīruļiem līdz griezei» apspriešanu. Tas notika pēc televīzijas mākslas filmas «Durvis, kas tev atvērtas» parādīšanās, kur darbojas tie paši tēli. Šī tikšanās dzīli iekritusi prātā abām pusēm.

Lasītājiem ļabi pazīstamas viņas sarunas ar radioklausītājiem no cikla «Parunāsim, padomāsim», kuras 1982. gadā iznāca

grāmatā «Mūžīgā ziedēšana». Stāsti un noveles apkopoti krājumos «Vizīte svešā mājā» un «Ar vakardienas kabačā».

Arī rakstniece, pēdējais romāns, kurš ir iegūlis izdevniecības plauktos, ir vēlīts mūsu vēstures, tas ir, vakardienas, apzināšanai.

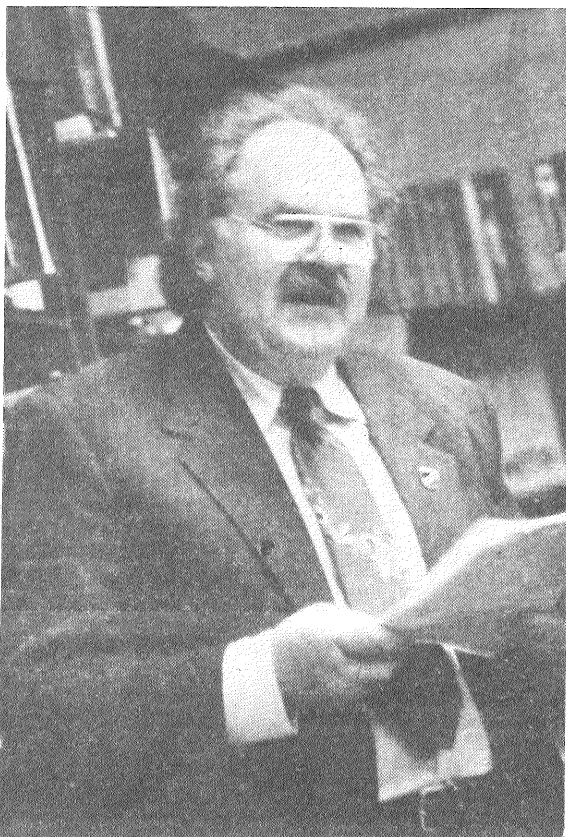
Ierastā cieņīgu atbildēšana uz lasītāju jautājumiem šoreiz pārvērtās dziļā, abpusēji ieinteresētā sarunā, kas tālu pārkāpa literatūras rāmjus. Tika skarta gan grāmatu izsole VEF Kultūras pili, gan mūsu grāmatniecības tālākā attīstība, jo sevišķi bērnu literatūras izdošana, gan Leņina pieminekļa demontēšana Preiļos un ne tikai šeit, un līdz ar to arī šīs problēmas ne tikai vēsturiskais, mākslinieciskais, politiskais, bet arī cilvēcisks aspekts.

Ar bažām tika runāts par zūdošo interesi pret labu literatūru, kuras vietu tagad ik uz stūra aizpilda kooperatīvu izdevumi. Par to, ka bažas pamatotas, liecināja arī daudzie tukšie krēsli lasītavā, kuri vēltīgi gaidīja skolēnu — lasītāju, bet tā arī nesagaidīja. Vai citreiz cieņīgi gribēs pie mums braukt?

Voldemārs ROMANOVSKIS
Jāna SILICKA foto

Māra Svīre

Vitauts Lūdēns

Olga Lisovska

Replika

Pavasari, kad kusa pēdējais pērnais sniegs un jautri strautiņi pa visām nogāzītēm tecēja uz ielejām, redakcija vairākkārt atskanēja satraukti un nepacietīgi telefona zvani. Zvanītāji bija rušonieši. Lai braucot skatīties, kāda mēslu un atkritumu izgāztuve esot ierīkota.

Bet izgāztuve aug...

Aizbraucām. Apskatījāmies. Pat nofotografējām, tiesa, fotoattēli neiznāca tik iespaidīgi kā aina, ko varēja vērot dabā. No piekalnītē sagāztajām kūtsmēslu kaudzēm virca un lietussgāzu izšķīdinātā, aizdars palēnām plūda uz ieleju, uz grāvīti, uz upīti... Pati izgāztuve gan no

lielā ceļa malā, bet ar tik labu piebraukšanu no visām pusēm, ka taisni prieks. Sagriez tik mašīnu šķērsām pāri ceļam un izber kravas kastes saturu...

Cerībā, ka pagasta vara pati saskatīs šo nesmukumu un ka tai palīdzēs ekoloģiskā komisija (tādas deputātu komisijas taču

izveidotas katrā pagastā), fotogrāfijas atlikām malā.

Nu jau garām vasara un rudens. Drīz ziema nosegs visu nesmukumu. Kā saka, miers mājās! Tikai tie rušonieši, re, neliekas un neliekas mierā. Atkal zvana uz redakciju un prasa — vai esat pie mums bijuši, vai redzējāt? Mēslu kaudzes kļuvušas vēl lielākas...

«Novadnieka» redakcijas kolektīvam neatliek nekā cits kā

vēlreiz jums, cienījamie lasītāji, paskaidrot — nav mūsu rīcībā ne atkritumu savācimo mašīnu, ne traktoru, ne buldozeru, ar ko varētu satīrīt jūsu nesmukumu. Ciemam ir saimnieki, un tie atrodami Rušonas pagastmājā. Redakcija viņu vietā neko darīt nesola. Kā rokasgrāmatu varētu izmantot «Sūnu ciema zēnus» — tas ir mūsu pēdējais padoms.

Visu labu vēlot —
L. KIRILLOVA

Paldies šoferim!

24. novembrī Līvānu jaunradē nama etnogrāfiskā pulciņa dalībnieki, bērnu vecāki un pārējo pulciņu vadītāju bērni devās braucienā uz Rīgu. Apmeklējām Rīgas televīzijas torni un cirka izrādi.

Pavisam nesen Rīgas panorāmu varēja vērot no senatnīgās sv. Pētera baznīcas torņa skatu laukuma, bet tagad mums dota iespēja izmantot arī Rīgas televīzijas torni. Tas ir celts 1979. — 1989. gadā. Autors ir Nikuradze. Augstuma ziņā Rīgas televīzijas tornis (368 metri) ir trešais Eiropā! Šis tornis ir unikāla būve. Arī mums bija iespēja pacēlies 98 metru augstumā. Te atrodas skatu laukums, uz kuru var nokļūt ar diviem franču firmas «Otis» slīpajiem ātrgaitas liftiem. Bez tam tornī at-

rodas arī kafejnīca un restorāns «Vēju roze».

Ekskursijas vadītāja mūs iepazīstināja ar šīs celtnes vēsturi un arhitektūru. Ļoti interesanti bija klausīties stāstījumu par Rīgas apkārtni, ko varēja redzēt no skatu laukuma. Aicinām arī visus pārējos skolēnus un viņu vecākus patīkami pavadīt laiku Rīgas TV tornī!

Pēc tam mūs visus priecēja cirka izrāde. Vislielāko sajūsmu radīja atrakcija «Ušūrijas tiģeri».

Atpakaļceļā mums grūtības sagādāja atkal. Autobusa šoferis teica, ka tādš braucienam viņam gādājies pirmo reizi. No Rīgas izbraucām plkst. 18.00, bet mājās ieradāmies tikai svētdienas rītā plkst. 6.15. Mūs visus satrauca ceļu remontu darbinieku no-

laidība. Simtiem cilvēku šo nakti pavadīja uz ceļa aukstumā. Bojātas bija ļoti daudz mašīnas. Mums mazliet paveicās, jo autobusa šoferis mums sarunāja apmešanās vietu pie saviem paziņām, kur pārējām apsildīties un nedaudz pagulēt. Laipnā Zosānu ģimene mūs cienāja ar karstu tēju un uzmundrināja ar akordeona spēli. Kamēr dziedājām un cienājāmies, ceļu remontu darbinieki savu veicamo darbu padarīja. Vārējām turpināt ceļu uz mājām. Vissāpīgāk bija tas, ka tieši pie mūsu rajona robežas bijām spiesti pargulēt aukstā autobusā. Tieši pie mūsu rajona robežas gaidījām ne tikai mēs, bet te stāvēja un gaidīja, kamēr izguļēsies mūsu rajona ceļu remontu darbinieki, trīs firmas «Ikarus» maršrutu autobusi. Šajā

No redakcijas pasta

naktī tik daudzi celotāji piedzīvoja neērtības, nīkstot aukstos autotransporta līdzekļos. Arī mūsu autobusā pārsvarā bija bērni no 3 līdz 13 gadu vecumam. Diezin vai kāds no atbildīgajiem darbiniekiem par savu neizdarību tiks saukts pie atbildības.

Visu bērnu, vecāku un Līvānu jaunrades nama darbinieku vārdā izsakām lielu pateicību būvmateriālu un konstrukciju kombināta autobusa šoferim Jānim Jefimovam.

Paldies, ka teicami vadījāt autobusu mums visiem tik nelabvēlīgos apstākļos.

Elksņu, Vilčinsku, Barivikovu, Kārķu, Poikānu, Vuškārnietu, Jankovsku un Paegļu ģimenes

Ziemassvētku dāvanas no Somijas

Sajās dienās Daugavpils rajona lauku ceļos var sastapt skaitu furgonu, kas mērojis tālo ceļu no somu zemes. Tas apstājas pie daudz bērnu ģimeņu un vientulu sirmgalvju mājām, pie skolām, kur mācās bērni. Viesi viņiem dāvina apģērbus, apavus un medikamentus. Biedrības «Somija un Latvija» biedri no Pietarsāri visu to sarūpējuši uz Ziemassvētkiem.

Uzzinājuši jaunas mazturīgo lauku lauju adreses, atsaucīgie somi pošas vēl vienam žēlsirdības maršrutam.

Vladimirs RUDOJS,
LETA korespondents

Jaunais transporta līdzekļu apdrošināšana

Apdrošināšanas nosacījumi sistemātiski tiek pilnveidoti, lai tie vairāk atbilstu pilsoņu vēlmēm un interesēm. Tā ar 1991. gada 1. janvāri stāšanās spēkā jauni pilsoņiem piederošo vai viņu nomāto transporta līdzekļu apdrošināšanas noteikumi. Tie būtiski atšķiras no līdzšinējiem. Vispirms ievērojami paplašināts to transporta līdzekļu, kurus apdrošina, saraksts. Saskaņā ar jaunajiem noteikumiem apdrošinās arī automobiļus: vieglos, kravas, kravas un pasažieru, furgonus un autobusus; mototransportu: motociklus, motorollerus, mopēdus, motorratu un motokamanas. Tāpat apdrošinās traktorus, tajā skaitā motoblokus un mini-

traktorus, kā arī ūdenstransporta līdzekļus: motoru, buru un airu laivas, kuterus, jahtas, katamarānus un trimarānus.

Ja apdrošina automobili, tad var apdrošināt arī tajā iemontēto sadzīves tehniku un aparatūru (radio, magnetofonu u. c.), kā arī bagāžu (apģērbus un citus priekšmetus un preces). Apdrošinot transporta līdzekli, apdrošina arī transporta līdzekļa kravas un kempingpiekabes, laivas, uzkrāmos motorus, kā arī kravu, kas atrodas automobilī vai piekabē (būvmateriālus, lauksaimniecības ražojumus u. c.).

Transporta līdzekļu apdrošināna to īpašnieku noteiktajā summā. Šī summa gan nedrīkst pār-

sniegt līdz 5 gadus veciem vieglajiem automobiļiem trīskāršu valsts mazumtirdzniecības cenu, bet visiem pārējiem transporta līdzekļiem tā nedrīkst pārsniegt attiecīgā braucamā spēkā esošo valsts mazumtirdzniecības cenu, bet nomātajiem transporta līdzekļiem — nomas līgumā paredzēto nomātāja atbildību iznomātājam. Minimālā apdrošināšanas summa noteikta 25 procentu apmērā no attiecīgā transporta līdzekļa valsts mazumtirdzniecības cenas.

Apdrošināšanas atlīdzību par negadījumā bojātu braucamo izmaksā tāda procentā no nodarītā zaudējuma summas, kāda procentā attiecīgais braucamais apdrošināts pret tā valsts mazumtirdzniecības cenu. Piemēram, ja automobiļa valsts mazumtirdzniecības cena ir 8000 rubļi, bet braucamais apdrošināts par 4000 rubliem (50% apmērā) un zaudējums par bojājumiem noteikts 2000 rubļu apmērā, tad šajā gadījumā atlīdzību izmaksās 1000 rubļus (50% no zaudējuma). Bet

ja iepriekš minētais automobilis būtu apdrošināts, piemēram, par 16000 rubliem, tad apdrošināšanas atlīdzību šajā gadījumā izmaksātu 4000 rubļus, tas ir, divkārtšā zaudējuma apmērā, tā kā apdrošinātais braucamais pret tā mazumtirdzniecības cenu.

Transporta līdzekļus var apdrošināt atsevišķiem risku veidiem. Piemēram, satiksmes negadījumiem, nozagšana, gadījumiem, kā arī visiem iespējamiem negadījumiem kopā.

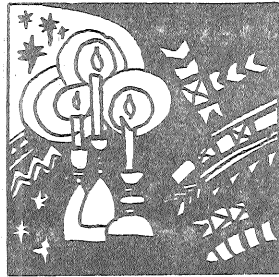
Jāpiebilst, ka tiem transporta līdzekļu īpašniekiem, kuri iepriekšējos divus gadus bez pārtraukuma noslēguši attiecīgā braucamā apdrošināšanas līgumu, to atjaunojot uz jaunu termiņu (pagarinot), tiek piešķirta atlaide no aprēķinātajiem maksājumiem, ja iepriekšējos gados par transporta līdzekli nav saņemta apdrošināšanas atlīdzība. Atlaizi apmērs ir atkarīgs no līgumu noslēgšanas nepārtraukto gadu skaita. Turpretī, ja līguma darbības laikā izmaksāta apdrošinā-

šanas atlīdzība par negadījumiem, kuros vainojams braucamā īpašnieks, tad, noslēdzot līgumu uz jaunu termiņu (pagarinot), apdrošināšanas maksājumu summu var palielināt pat līdz 100 procentiem.

Notiekot ceļu satiksmes vai citiem negadījumiem, par to nekavējoties jāpaziņo Valsts autoinspekcijai, milicijai un rakstiski valsts apdrošināšanas firmas nodaļai.

Nobeigumā gribu brīdināt, ka apdrošināšanas atlīdzību neizmaksā, ja zaudējums radies sakarā ar to, ka transporta līdzeklis vadīts reibumā vai bez attiecīgas apliecības par tiesībām to vadīt, kā arī, ja par konkrēto gadījumu noteiktajā kārtībā un termiņā nav pieteikts attiecīgai kompetentai iestādei vai apdrošināšanas firmas nodaļai.

A. KODOLS,
Latvijas valsts apdrošināšanas firmas «Latva» daļas priekšnieks

Advente — lūgšanu laiks

Sogad Adventes laiks sākās 2. decembrī. Tas nozīmē, ka esam aizvadījuši atkal vienu liturģisko gadu un iesākuši jaunu. Advente ir četras nedēļas garš laiks pirms Ziemassvētkiem — ilgu un gaidu laiku. Tas palīdz mums saprast, ka ar katru gadu mēs domāmies tuvāk pretī mūžīgajiem Ziemassvētkiem, kad Dievs mūs aicinās pārcelties jaunā, paliekošā valstībā. Advente ir atgriešanās laiks. Ka atgriešanās ir vajadzīga katram, šaubu nav. Mēs dzīvojam ateisma sagandētā pasaulē, kur gars tiek apspiests un kur tiek izcelts tikai materiālais, kas nenodrošina atpestīšanu. Mēs nedrīkstam tālu aiziet no Kristus, jo tikai tad mēs varam būt Gaismas un nomoda cilvēki. Mums jādzīvo tāda dzīve, kas apzīmota ar uzticību Dievam un Tēvzemei.

Parasti, noslēdzot pilsonisko gadu, mēs sastādām bilanci, par to, cik tuvāk esam nākušī laicīgajam mērķim. Vēl jo vairāk šāda bilance mums jāizdara garīgajā dzīvē, noslēdzot liturģisko gadu. Ja laicīgajā dzīvē mūsu panākumi bieži ir atkarīgi no apstākļiem, tad garīgajā dzīvē viss atkarīgs no mums pašiem. Pārskatīsim savu darbību un sasniegumus garīgajā laukā! Lai pēdējās gada dienas ir gandarīšanas un nožēlas dienas par tiem zaudējumiem, kas radušies garīgā dzīvē mūsu vainas dēļ, lai tās ir pateicības dienas par sasniegumiem, ko esam mantojuši ar Dieva žēlastību, lai tās ir lūgšanu dienas par svētīgu jauno gadu.

Advente ir lūgšanu laiks, kad ticīgi lūdzas un ilgojas pēc Pestītāja, tāpat, kā to darīja Jūdu tauta, atrazdamās verdzībā. Arī mēs lūgsimies ar tiem pašiem vārdiem: Debess, norasoļiet Taisnol..

Adventes laikā mums biežāk ir jāpiedalās dievkalpojumos, jāatsakās no izpriecām, skaļuma sabiedrība un darbā. Jāiet pie bikts. Agrajās rīta stundās jācenšas piedalīties rorātmisā, kas veltīta Dievmātes godam.

Ziemassvētki nāk gaismas apmirdzēti, apgaismosim arī mēs savas dvēseles. Būsīm uzticīgi Dievam un Tēvzemei, jo pats Kristus ir lūdzies un raudājis par savu tēviņu. Lūgsimies arī mēs, lai Dievs mums sūta savu Gaismu.

A. GIBELE (Preiļos)

Tragēdijas laimīgās beigas

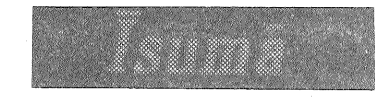
LIEPECKAS APGABALS. Kreiso roku un līgavu Tatjanu piedevām no Voronežas mediķiem saņēma Dolgorukovas ciema mehanizators Valērijs Vdovins.

...Tas notika šogad aprīlī. Tajā neveiksmīgajā dienā Valērijs pa kolhoza firumiem izvadāja kalķi. Apstājies, notīrījis piekabes bortus, lēca no tās zemē, bet ar spēcīgu vēja brāzmu tika pierauts pie jaudas pārvades mehānisma, kurš 150 zirgspēku traktoru savienoja ar piekabi. Jau pēc mirkļa bija notriekts zemē, sajūtot visā ķermenī drausmīgas sāpes. Pielēcis kājās, gribēja izīrīt acis, taču... nebija ar ko. No kreisā pleca straušiem plūda

asinis, bet roka... gulēja sniegā. Ar fira, auksta sniega riekšām Valērijam izdevās palēnināt asins tecēšanu. Ar labo roku no zemes pacēla kreiso, apkaistīja to ar sniegu, ietinā spectērpā, sēdās traktorā un brauca uz ciemu.

Acīmredzot, puisis bija dzimis zem laimīgas zvaigznes. Ātri atradās mašīna, kas aizveda uz Dolgorukovu, bet tur nejauši gadījās sanīfārās aviācijas helikopters, kas Valēriju aizgādāja uz Voronežu.

Kopš nelaimes vēl nebija pagājušas trīs stundas, kad Valērijs jau gulēja uz operācijas galdā. Un tie īpaši izcēlās mikroķirurga Valērija Samodaja, kardiķirurga Sergeja

Piektdien Preiļos notika Latgales zonas tirdzniecības darbinieku seminārs — teorētiskās un praktiskās mācības. Tirdzniecības darbinieki praktizējās gaļas kautķermeņu novērtēšana atbilstoši kategorijām. Sakarā ar jaunajām cenām, gaļa turpmāk tiks pārdota tikai pa kategorijām. Praktiskās nodarbes notika pārtikas preču veikalā «Kooperators».

Kārtējās rajona lauku sporta spēļu sacensības iesākās ar galda spēlēm: dambretī, šahu, novusu, galda tenisu. Tās, svīnīgi atklāja sestdien, sacensībās piedalījās gan saimniecību, gan uzņēmumu komandas.

Otrais rožukroņa pulciņu saiņojums sestdien notika Rēzeknē. Tajā piedalījās jaunieši, kuri dvēseles mierinājumu rod ticības mācībā, garīgajās dziesmās. Starp viņiem bija arī vairāki Agļonaš pagasta jaunieši.

Lai uzlabotu apkalpošanas kultūru un ievērotu apmeklētāju intereses, Preiļu sabiedriskās ēdināšanas uzņēmuma bārs no kulinārijas vieniem sāniem ir pārbidīts uz otru pusi. Tas laikam ir darīts arī tādēļ, lai «glaunā» publika — restorāna un banketu zāles apmeklētāji nesaskrietos vienās durvis ar «prasto» tautu. Ir padomāts par pēdējiem: bārs jaunajā vietā darbojas trīs stundas ilgāk — līdz vienpadsmitiem vakarā. Un šeit var arī dzeramo līdzpaņemt.

Kovajova, ārsta traumatologa Aleksandra Tolstiha, anestezioloģes Ludmilas Markovas talants un veiklība.

Unikālā operācija beidzās veiksmīgi. Roka pieauga. 26 gadus vecais Valērijs atgriezās Dolgorukovas ciemā. Taču nevis viens, bet ar līgavu Tatjanu. Nesen nosvinēja kāzas. Par Valērija sievu kļuva medmāsa, kas viņu kopa Voronežas apgabala klīniskajā slimnīcā.

ATĒLĀ: Tatjana un Valērijs Vdovini.

TASS fotohronika

Nožēlojamie „brašuļi“

TIESAS HRONIKA

Pēdējā laikā rajonā notiek daudz ģimenes skandālu. Soreiz par tiem.

♦ 30. oktobrī Preiļu pagasta Pupāju sādžas iedzīvotājs Leonījs Denisovs, dzimis 1948. gadā, dzerumā huligāniski uzvedās; piekāva civilsievu un viņas nepilngadīgo meitu, draudēja nogalināt. Sodīts ar 10 diennaktīm aresta.

♦ 1. novembrī Līvānu iedzīvotājs Juris Grauziņš, dzimis 1962. gadā, pie Līvānu dzērēnu veikala lamājās nekārtīgiem vārdiem un iesīta pilsoni M. Sodīts ar 15 diennaktīm aresta.

♦ 2. novembrī Preiļu iedzīvotājs Modris Kivriņš, dzimis 1968. gadā, pēc alkohola lietošanas uzsāka strīdu un kaitināja ar pudeli iesīta pa galvu pilsonim R., kuram bija jāsniedz medicīniskā palīdzība. Piespriests 5 rubļu naudas sods.

♦ 3. novembrī Vladimirs Dragunskis, dzimis 1970. gadā, dzīvo Līvānos, iereibis brauca ar automašīnu un nepakļāvās milicijas darbinieku rīkojumam apstāties, bet mēģināja aizbēgt, pēc aizturēšanas pretojās. Piespriests 50 rubļu naudas sods.

♦ 8. novembrī Viktors Stepanovs, dzimis 1960. gadā, dzīvo Preiļos, reibumā dzīvoklī uzbruka sievai, to piekāva, iesīta arī sievasmāsai, lamājās. Sodīts ar 15 diennaktīm aresta.

♦ 17. novembrī Vasilis Jakimovs, dzimis 1951. gadā, dzīvo Preiļos, dzerumā sarīkoja skandālu: lamājās, uzmācās bērniem, sīta vecāko dēlu. Ar savu huligānisko uzvedību Jakimovs traucēja mieru kaimiņiem, uz viņu aizrādījumiem atbildēja ar lamām. Piespriests 8 diennaktīm aresta.

♦ 18. novembrī Preiļu iedzīvotājs Pēteris Leonovs, dzimis 1956. gadā, dzerumā draudēja sievai, piekāva sievastēvu, pārbiedēja mazgadīgos bērnus. Sodīts ar 10 diennaktīm aresta.

♦ 18. novembrī Galēnu pagasta iedzīvotājs Jānis Briška, dzimis 1945. gadā, piedzēries piekāva sievu. No viņas paskaidrojuma: vīrs dzer katru dienu, piedraud nodedzināt māju. Soreiz sīta pa galvu ar atslēgu. Saņēmis 8 diennaktīm aresta.

♦ 25. novembrī līvānietis Līnarījs Bogdanovs, dzimis 1946. gadā, agrāk administratīvi sodīts, pēc vairāku dienu dzeršanas sarīkoja skandālu ģimenē, pretojās milicijas darbiniekiem. Milicijas nodaļā Bogdanovu izdevās nogādāt tikai pēc gumijas steka un roku dzelzu pielietošanas. Saņēmis 10 diennaktīm aresta.

♦ 27. novembrī autobusā, Preiļi — Rīga iekāpa Arnis Litauņnieks, dzimis 1966. gadā, dzīvo Rožupes pagasta Laivacumos, agrāk administratīvi sodīts, un Andris Pastars, dzimis 1966. gadā, dzīvo Riebiņu pagasta Randaros. Pastars uzmācās autobusa šoferim, pēc tam abi autobusa aizmugurē dzēra vīnu, spēlēja kārtis, lamājās. Pārkāpjot visatļautības robežas, Pastars turpat autobusā nokārtoja dabiskās vajadzības. Ar tautas tiesneša lēmumu huligāni sodīti ar 15 diennaktīm aresta katrs.

E. RINCA,

rajona tautas tiesas vecākā tiesu izpildītāja

PREIĻU RAJONA TAUTAS IZGLĪTĪBAS NODALA

izsludina KONKURSU uz sekojošām vakantajām vietām:
koordinācijas centra vadītājs (augstākā pedagogiskā izglītība),
pirmsskolas bērnu iestāžu inspektors (augstākā pedagogiskā izglītība),
videotēkas vadītājs (augstākā pedagogiskā izglītība),
vadošais speciālists celtniecības un remontu jautājumos.

Pieteikties pa telefonu 22332 vai 22481 līdz 1991. gada 1. janvārim.

1. decembrī Steķu silā PAZUDIS gaiši brūns sunītis (taksis). Zvanīt pa tālruni 23474.

PAZAUDETAS tiesības un tehniskā pase uz Aleksandra Aleksandra d. Makarova vārda. Pret atlīdzību zvanīt 23414.

PERK automašīnu M-2140, M-412 vai VAZ-2101, VAZ-21011 vecāku par 8 gadiem. Zvanīt: Valmiera 35328 no 17.12. līdz 19.12.90. g. no plkst. 10.00 līdz 12.00 un no 13.00 līdz 15.00.

Galvenā redaktora vietniece Lidija Kirillova

Laikraksts «Novadnieks» iznāk kopš 1939. gada 29. marta otrdienās, ceturtdienās un sestdienās.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Agļonaš ielā 1.

Tālrunis uzziņām: 22305.

Izdod apgādā «Avīze», RTG, Bruņinieku ielā 47.

Izdevējdarbības licence Nr. 000069.

Iespējamās ražošanas apvienības «Litta» Daugavpils tipogrāfijā Valsts ielā 1. Ofsetspiedums. Viena nos. Iespējams. Metiens 13960 eksemplāri (latvietu vaiodē — 10007 eksemplāri, krievu vaiodē — 3953 eksemplāri). Pas. 1312.

Indekss 68168.